

Katholieke Hogeschool Brugge-Oostende
Bachelor in het toerisme en het
recreatiemanagement
(professioneel gerichte bachelor)

Inhoud

1	Samenvattende conclusie	3
2	Besluit	4
3	Werkwijze en verantwoording	5
	3.1 Evaluatieorgaan en visitatiecommissie	5
	3.2 Werkwijze	5
	3.3 Domeinspecifiek referentiekader	6
	3.4 Overwegingen NVAO betreffende werkwijze evaluatieorgaan en visitatiecommissie	7
4	Opleiding	9
5	Beoordeling	10
	5.1 Doelstellingen opleiding	10
	5.2 Programma	11
	5.3 Inzet personeel	14
	5.4 Voorzieningen	15
	5.5 Interne kwaliteitszorg	16
	5.6 Resultaten	18
6	Oordelen visitatiecommissie	19
7	Oordelen NVAO	20
8	Opmerkingen en bezwaren van instelling	21

1 Samenvattende conclusie

Bij brief van 2 april 2009 heeft Katholieke Hogeschool Brugge-Oostende (KHBO) bij de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO) een aanvraag tot accreditatie ingediend voor de opleiding Bachelor in het toerisme en het recreatiemanagement (professioneel gerichte bachelor), steunend op een visitatierapport uitgevoerd door de Vlaamse Hogescholenraad. De aanvraag is ontvangen op 2 april 2009.

Procedurele eisen

De NVAO komt tot de volgende vaststellingen:

- De visitatiecommissie heeft het visitatieprotocol gevolgd zoals vastgesteld door het evaluatieorgaan;
- Het referentiekader gehanteerd door de visitatiecommissie bevat alle onderwerpen en facetten van het Accreditatiekader bestaande opleidingen hoger onderwijs Vlaanderen van de NVAO (accreditatiekader) inclusief een domeinspecifieke vertaling. De facetten worden wel in een afwijkende volgorde behandeld;
- De visitatiecommissie heeft de beslisregels beschreven in het accreditatiekader adequaat toegepast;
- De gevolgde procedure is in overeenstemming met het toetsingskader voor de werkwijze van de VLIR en VLHORA als evaluatieorgaan of de erkenningsregeling van andere evaluatieorganen.

Inhoudelijke eisen

De NVAO komt tot de volgende vaststellingen:

- Het oordeel van de visitatiecommissie over de kwaliteit van de opleiding is mede gebaseerd op een vergelijking met verwante opleidingen en zo mogelijk internationaal gehanteerde normen voor opleidingen in het relevante domein;
- In het visitatierapport vastgesteld door de visitatiecommissie is voldoende gemotiveerd waarom de opleiding al dan niet aan de criteria van het beoordelingskader (hoofdstuk 2) voldoet zodat voldoende generieke kwaliteitswaarborgen voorhanden zijn. Het visitatierapport behandelt minimaal de zes in het accreditatiekader genoemde onderwerpen, waarbij per onderwerp aan alle facetten aandacht wordt besteed. Voor ieder facet is een oordeel gegeven op de vierpuntsschaal op basis waarvan per onderwerp een oordeel volgt. De oordelen zijn onderbouwd met feiten en analyses. Het visitatierapport wordt afgesloten met een samenvattend oordeel over de opleiding;
- Het visitatierapport geeft inzicht in de kwaliteit van de visitatiecommissie. Het visitatierapport bevat informatie over de omvang en de samenstelling van de visitatiecommissie, en over haar onafhankelijkheid, deskundigheid en gezaghebbendheid.

2 Besluit

betreffende de accreditatie van de Bachelor in het toerisme en het recreatiemanagement (professioneel gerichte bachelor) van de Katholieke Hogeschool Brugge-Oostende.

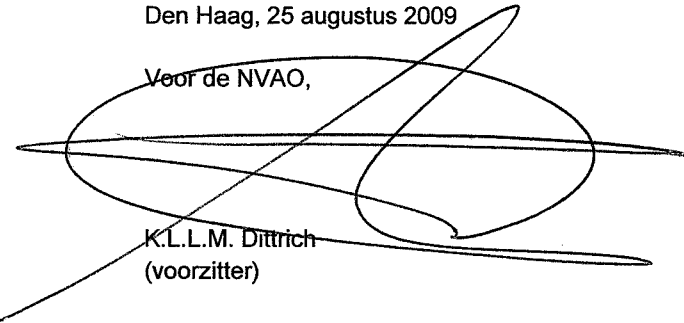
De NVAO,
Na beraadslaging,
Besluit :

Met toepassing van het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen, wordt het accreditatierapport en –besluit met positief eindoordeel voor de opleiding Bachelor in het toerisme en het recreatiemanagement (professioneel gerichte bachelor) van de Katholieke Hogeschool Brugge-Oostende goedgekeurd en wordt de opleiding geaccrediteerd. Het betreft een opleiding zonder afstudeerrichtingen, die te Brugge wordt georganiseerd.

De in het eerste lid bedoelde accreditatie geldt vanaf de aanvang van het academiejaar 2009-2010 tot en met het einde van het academiejaar 2016-2017.

Den Haag, 25 augustus 2009

Voor de NVAO,

K.L.L.M. Dittrich
(voorzitter)

3 Werkwijze en verantwoording

Bij brief van 2 april 2009 heeft Katholieke Hogeschool Brugge-Oostende bij de NVAO een accreditatieaanvraag ingediend voor de opleiding Bachelor in het toerisme en het recreatiemanagement. De aanvraag is ontvangen op 2 april 2009.

Ter ondersteuning van deze aanvraag heeft Katholieke Hogeschool Brugge-Oostende een rapport bijgevoegd vanwege een evaluatieorgaan: Vlaamse Hogescholenraad.

De NVAO heeft deze aanvraag beoordeeld aan de hand van het Accreditatiekader bestaande opleidingen hoger onderwijs Vlaanderen (14 februari 2005), conform de Handleiding accreditatie Vlaamse Gemeenschap (8 mei 2007) en het Reglement tot bepaling van bestuursbeginselen die van toepassing zijn bij de besluitvorming inzake accreditatie en Toets Nieuwe Opleiding ten aanzien van hogeronderwijsopleidingen in de Vlaamse Gemeenschap (14 februari 2005).

3.1 Evaluatieorgaan en visitatiecommissie

Evaluatieorgaan: Vlaamse Hogescholenraad

Visitatiecommissie:

- Voorzitter: Dr. Urbain Claeys, professor emeritus Sociale Wetenschappen, K.U. Leuven, voormalig voorzitter Bureau International du Tourisme Social;
- Lid: Lic. Paul Decroos, hoofd Planning en Onderzoek Toerisme Vlaanderen en secretaris Raadgevend Comité van Toerisme Vlaanderen;
- Lid: Dr. Albert Hoogveld, onderwijskundige bij het Onderwijstechnologisch Expertisecentrum van de Open Universiteit Nederland, Heerlen;
- Lid: Emil Cattoir, student Katholieke Hogeschool Mechelen Toerisme en recreatiemanagement;
- Secretaris: Lucia Van Hoof voor VLOHRA.

De Erkenningscommissie heeft bij besluit van 1 juni 2006 bevestigd dat de samenstelling van deze visitatiecommissie voldoet aan de criteria van onafhankelijkheid die gelden voor de opleidingen van ambtshalve geregistreerde instellingen.

3.2 Werkwijze

De visitatie gebeurde conform de werkwijze zoals die is vastgelegd in de Handleiding Onderwijsvisitaties VLIRVLHORA, februari 2005. Op 25 september 2006 werd de visitatiecommissie officieel geïnstalleerd. De installatievergadering stond in het kader van een kennismaking, een gedetailleerde bespreking van het visitatieproces en een toelichting van het ontwerp van domeinspecifieke referentiekader. Daarnaast werden een aantal praktische afspraken gemaakt. Elk commissielid heeft het zelfevaluatie rapport en de bijlagen bestudeerd, de geselecteerde eindwerken gelezen en haar argumenten, vragen en voorlopig oordeel vastgelegd in een checklist, waarvan de secretaris een synthese heeft gemaakt. De synthese werd uitvoerig besproken en beargumenteerd door de commissieleden. Op basis van de bespreking en de door de commissieleden opgestuurde

vragenlijsten, inventariseerde de secretaris kernpunten en prioriteiten voor de gesprekken en het materialenonderzoek bij de visitatie. Tijdens de visitatie werd gesproken met een representatieve vertegenwoordiging van alle geledingen die bij de opleiding betrokken zijn. Tijdens de visitatie werd bijkomend informatiemateriaal bestudeerd en werd een bezoek gebracht aan de instelling met het oog op de beoordeling van de accommodaties en de voorzieningen voor de studenten. Binnen het bezoekprogramma werden een aantal overlegmomenten voor de commissieleden voorzien om de bevindingen uit te wisselen en te komen tot gezamenlijke en meer definitieve (tussen)oordelen. Na de gesprekken met de vertegenwoordigers van de opleiding hebben de visitatieleden hun definitief (tussen)oordeel per facet en per onderwerp gegeven. Op het einde van het visitatiebezoek heeft de voorzitter een korte mondelinge rapportering gegeven van de ervaringen en bevindingen van de visitatiecommissie, zonder expliciete en inhoudelijk waarderende oordelen uit te spreken. De secretaris heeft in samenspraak met de voorzitter en de commissieleden, op basis van het zelfevaluatierapport, de checklisten en de motiveringen een ontwerp opleidingsrapport opgesteld. Het ontwerprapport geeft per onderwerp en per facet het oordeel en de motivering van de visitatiecommissie weer. Daarnaast werden - waar wenselijk en/of noodzakelijk - aandachtspunten en eventuele aanbevelingen voor verbetering geformuleerd. Het ontwerp opleidingsrapport werd aan de hogescholen gezonden voor een reactie. De reacties van de opleiding op het ontwerp opleidingsrapport werden door de commissie in een slotvergadering besproken. De visitatiecommissie stelde ook een vergelijkend gedeelte op. Hierin worden de belangrijkste conclusies en aanbevelingen van de visitatie vergelijkenderwijs weergegeven. Het vergelijkende deel werd samen met het antwoord van de visitatiecommissie op de reacties van de opleidingen en het definitieve opleidingsrapport aan de hogescholen toegezonden. De werkwijze van de commissie was als volgt. De commissie legt in een eerste fase een oordeel per facet vast. Daarna legt de commissie een oordeel per onderwerp vast op basis van de oordelen van de facetten die van het onderwerp deel uitmaken. In de oordelen per onderwerp wordt steeds een overzicht gegeven van de oordelen per facet. In geval van een compensatie van facetten, wordt het oordeel op onderwerpniveau gevolgd door een motivering en aangevuld met de weging die de commissie hanteerde in de oordeelsvorming op onderwerpniveau. In de overige gevallen wordt voor de motivering van het oordeel op onderwerpniveau verwezen naar de argumentatie bij de facetten. De oordelen per facet en per onderwerp hebben betrekking op alle locaties, afstudeerrichtingen en varianten. Daar waar er een onderscheid in het oordeel per afstudeerrichting en/of locatie en/of variant nodig is, wordt dit aangegeven in het rapport. De commissie houdt in haar beoordeling rekening met accenten die de opleiding eventueel zelf legt, met het domeinspecifieke referentiekader en met de benchmarking ten opzichte van de gelijkaardige opleidingen in andere instellingen van hoger onderwijs. Op het niveau van de facetten volgen de oordelen een vierpuntenschaal: "onvoldoende", "voldoende", "goed" en "excellent". Op het niveau van de onderwerpen en op het niveau van de opleiding in haar geheel geeft de commissie een antwoord op de vraag of er in de opleiding voor dit onderwerp voldoende generieke kwaliteitswaarborgen aanwezig zijn. Hierbij kan het oordeel "voldoende" of "onvoldoende" luiden.

3.3 Domeinspecifiek referentiekader

De visitatiecommissie heeft een domeinspecifiek kader opgesteld overeenkomstig de door de VLOHRA vastgestelde procedure. De commissie heeft daarbij gebruik gemaakt van de referentiekaders van de opleidingen van de Erasmushogeschool Brussel, de Katholieke Hogeschool Brugge-Oostende, de Hogeschool West-Vlaanderen, de Katholieke

Hogeschool Mechelen en de XIOS Hogeschool Limburg. Daarnaast is gebruik gemaakt van een groot aantal door het werkveld onderschreven brondocumenten. Het referentiekader is in het visitatierapport weergegeven op pag 15. De opleiding van Hogeschool West-Vlaanderen vermeldt in haar referentiekader de volgende belangrijke te beheersen competenties, die verder worden gespecificeerd in deelcompetenties :

De afgestudeerde Bachelor in Toerisme en recreatiemanagement:

- heeft kennis en inzicht in de organisaties, de instellingen, de producten, de basiswetenschappen en de vaktechnieken van de toeristisch-recreatieve sector,
- kan informatie verwerven en kritisch interpreteren en verwerken,
- kan zelfstandig complexe probleemsituaties definiëren en analyseren in de beroepspraktijk, en kan zinvolle oplossingsstrategieën ontwikkelen en toepassen,
- heeft inzicht in zijn rol voor de organisatie, zowel binnen de organisatie als in een bredere maatschappelijke context,
- kan reflecteren over de betekenis van de ontwikkelingen binnen de sector,
- kan een toeristisch-recreatief product plannen, organiseren en uitvoeren,
- kan eenvoudig onderzoek uitvoeren en interpreteren,
- heeft professionele mondelinge en schriftelijke vaardigheden in het Nederlands, Frans, Engels en in een vierde taal,
- heeft kennis van de gangbare ICT-toepassingen en kan deze toepassen,
- heeft besef van maatschappelijke verantwoordelijkheid die samenhangt met de beroepspraktijk,
- heeft de nodige sociale vaardigheden en attitudes om zijn/haar taak uit te voeren.

3.4 Overwegingen NVAO betreffende werkwijze evaluatieorgaan en visitatiecommissie

De NVAO komt tot de volgende vaststellingen:

- Het evaluatieorgaan heeft overtuigend aangetoond dat het oordeel in onafhankelijkheid tot stand is gekomen. Uit het onafhankelijkheidsbesluit van de Erkenningscommissie en de onafhankelijkheidsverklaringen van de commissieleden blijkt tevens dat de commissieleden in onafhankelijkheid tot hun oordeel zijn gekomen. De NVAO concludeert dat de visitatie en het beoordelingsproces in volstrekte onafhankelijkheid hebben plaatsgevonden;
- De commissie bestond uit vier leden inclusief een student. Op basis van de in het rapport beschreven informatie, waar onder cv's, heeft de NVAO vastgesteld dat onderwijsdeskundigheid en deskundigheid in de didactiek, de vakdeskundigheid binnen de discipline en het afnemend veld en relevante deskundigheid op het gebied van internationale ontwikkelingen van de discipline aanwezig waren. De deskundigheid binnen de commissie omvatte voldoende de gehele breedte van de opleiding.

De visitatiecommissie was bijgevolg voldoende deskundig en gezaghebbend om de beoordeling uit te voeren.

De visitatie heeft plaatsgevonden op basis van en in overeenstemming met het visitatieprotocol, zoals voorgelegd bij erkenning of toetsing:

- Het rapport geeft voldoende aan dat het visitatieprotocol effectief werd gevolgd;
- In het rapport verklaart de commissie dat de zelfevaluatie voldoende basis bood en dus voldoende zelfkritisch was;
- Het evaluatieorgaan heeft naar het oordeel van de NVAO overtuigend gegarandeerd dat de commissie adequaat heeft gewerkt;

- De commissie heeft de beschikking gekregen over eerdere visitatierapporten en heeft getoetst of de wijze waarop opleidingen met eerdere aanbevelingen en adviezen zijn omgegaan voldoende is.

De visitatie heeft plaatsgevonden op basis van en in overeenstemming met een domeinspecifiek referentiekader dat voldoet aan de eisen gesteld in de erkenningsregeling/toetsingsregeling en het NVAO kader. Daarbij is aangesloten bij:

- eisen gesteld door (buitenlandse) vakgenoten en de beroepspraktijk aan een opleiding in het domein;
- kaders gehanteerd in eerdere visitatie;
- indien beschikbaar beroepsprofielen;
- referentiekader aangereikt door opleiding, dat voldoende situering geeft van de opleiding in nationaal en/of internationaal verband en met betrekking tot de relevante beroepspraktijk;
- wettelijke eisen voor beschermde beroepen.

Voorts komt de NVAO tot de volgende vaststellingen:

- De werkwijze van de commissie bij de beoordeling van de opleiding Bachelor in het toerisme en het recreatiemanagement (professioneel gerichte bachelor) van de Katholieke Hogeschool Brugge-Oostende is zorgvuldig en gedegen geweest. De gevolgde werkwijze en procedure, en de geraadpleegde informatiebronnen zijn helder en nauwkeurig geformuleerd en vermeld;
- De commissie heeft haar oordeel opgesteld en onderbouwd in overeenstemming met het visitatieprotocol en heeft de daarbij behorende beslisregels gevolgd. Voor de facetten geldt dat de analyses van de commissie duidelijk en consistent zijn, en ze leiden tot heldere conclusies. Op onderwerpniveau zijn de oordelen over de facetten op een juiste en zorgvuldige wijze afgewogen en neergelegd in heldere conclusies;
- De commissie heeft hiertoe op een zorgvuldige wijze een domeinspecifiek referentiekader vastgesteld;
- Het kwaliteitsoordeel bij de toetsing is - voor zover relevant - mede gebaseerd op een vergelijking met verwante andere opleidingen en internationaal geaccepteerde criteria voor opleidingen in het desbetreffende domein;
- De commissie heeft in haar advies een aantal kritische kanttekeningen opgenomen. De NVAO onderschrijft deze en brengt deze onder de aandacht van de opleiding.
- De visitatiecommissie heeft in het kader van het verbeterperspectief aanbevelingen in het visitatierapport geformuleerd.

De NVAO is in het licht van het vorenstaande tot de slotsom gekomen dat de beoordeling van de voorliggende opleiding zorgvuldig en gedegen tot stand is gekomen, en dat het eindoordeel van de commissie deugdelijk is gemotiveerd.

4 Opleiding

Beschrijving van de opleiding

– instelling:	Katholieke Hogeschool Brugge-Oostende
– aard instelling:	ambtshalve geregistreerd
– vestiging(en):	Brugge
– graad en de kwalificatie:	Bachelor in het toerisme en het recreatiemanagement
– niveau en oriëntatie:	professioneel gerichte bachelor
– studieomvang:	180 studiepunten
– afstudeerrichtingen ¹ :	geen
– onderwijstaal:	Nederlands
– studiegebied:	Handelswetenschappen
– titel die houders van de graad van deze opleiding kunnen voeren:	Bachelor in het toerisme en het recreatiemanagement
– aard van de aanvraag:	accreditatie

Ten tijde van de visitatie bood de opleiding drie specialisaties aan: touroperator, reisbureau en toeristische diensten en evenementen.

¹ Situatie ten tijde van de visitatie

5 Beoordeling

De NVAO steunt haar besluitvorming op volgende elementen:

- Het accreditatierapport bevat een beoordeling per onderwerp en per facet²;
- De NVAO hanteert bij de beoordeling van de onderwerpen de scores 'voldoende' en 'onvoldoende'³;
- Een accreditatiebesluit is positief indien alle samenvattende oordelen over de onderwerpen voldoende zijn. Het eindoordeel spreekt zich niet uit over gradaties in kwaliteit. Dit gebeurt door de visitatiecommissie die in haar rapport een score geeft per facet;
- De NVAO kan per facet volstaan met een verwijzing naar de bevindingen en de overwegingen van het bijhorende visitatierapport, m.a.w. ze kunnen door de NVAO worden overgenomen. Per facet wordt aangegeven of de NVAO de bevindingen en overwegingen van de visitatiecommissie bijtreedt. Indien dat niet het geval is draagt de NVAO een eigenstandige motivering aan⁴.

5.1 Doelstellingen opleiding

Facet 1.1. Niveau en oriëntatie opleiding

De opleidingscompetenties bestaan uit algemene competenties, beroepsgerichte competenties en beroepsspecifieke competenties die ieder zijn omgezet in een of meerdere duidelijke opleidingsdoelstellingen. Ook de beroepsspecifieke competenties van de drie verschillende specialisaties zijn uitgewerkt in toepasselijke doelstellingen. De commissie stelt vast dat de opleidingsdoelstellingen duidelijk gericht zijn op de vereiste competenties voor een beginnende beroepsbeoefenaar na een opleiding Toerisme en recreatiemanagement. De commissie spreekt tevens haar waardering uit voor het belang dat de opleiding hecht aan het gevoelig maken van de studenten voor het bestaan van ethische, normatieve en maatschappelijke vragen in concrete beroepssituaties. De commissie adviseert de onderlinge samenhang en de integratie tussen de competenties beter en meer meetbaar uit te werken.

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 1.1 in het visitatierapport. De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 1.2. Domeinspecifieke eisen

De commissie stelt vast dat de nagestreefde opleidingscompetenties rekening houden met de betrokken nationale en internationale sector. De competentielijst werd in overleg met de analoge opleiding binnen de associatie besproken. Uit de bevraging van zowel de studenten als het beroepenveld blijkt een noodzaak aan een verbreding van de opleiding. Er is nood aan een meer economische benadering en ook aan een groter probleemoplossend vermogen. Zowel in *outgoing* als *incoming* toerisme is meer productontwikkeling aangewezen, en wel op maat van de steeds bewuster wordende en meer veeleisende

² Art.7 en 8 van het reglement ' tot bepaling van de bestuursbeginselen die van toepassing zijn bij de besluitvorming inzake accreditatie en toets nieuwe opleiding ten aanzien van opleidingen in de Vlaamse gemeenschap', hierna 'reglement Bestuursbeginselen'

³ Accreditatiekader en art. 58&1, eerste lid van het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen.

⁴ Art.12 van het reglement Bestuursbeginselen

consument. De nieuwe trends in de toeristische wereld moeten nog meer een vertaling krijgen in de opleiding.

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 1.2 in het visitatierapport. De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Samenvattend oordeel, weging van de facetten en motivering van het samenvattend oordeel over onderwerp 1: doelstellingen opleidingen:

Op basis van de oordelen over de NVAO-facetten 1.1. en 1.2 is de commissie van mening dat er in de opleiding voor dit onderwerp voldoende generieke kwaliteitswaarborgen aanwezig zijn.

Overwegingen NVAO:

De NVAO sluit zich aan bij de motivering van de visitatiecommissie voor de score voldoende voor het onderwerp Doelstellingen opleiding.

Conclusie NVAO:

De NVAO beoordeelt het onderwerp Doelstellingen opleiding als **voldoende**

5.2 Programma

Facet 2.1. Eisen professionele / academische gerichtheid

De aandacht voor kennisontwikkeling situeert zich in vier kennisblokken: talen, bedrijfseconomische en juridische inhouden, ICT en toeristische kennis.

De meeste vaardigheden worden in praktische sessies aangeleerd in vier blokken, analoog aan de kennisblokken. Hierbij wordt gebruik gemaakt van aan de praktijk ontleende cases. De handboeken en het cursusmateriaal zijn aangepast aan de actualiteit. De studenten zijn bekend met vaktijdschriften en kranten. Tijdens de lange stage worden vooral de competenties die de voorafgaande vijf semesters werden verworven verder ontwikkeld, geïntegreerd en aangetoond in een bedrijfsomgeving. Integratie vindt ook plaats in het eindwerkstuk, waarvan het proces in een handboek gedetailleerd beschreven is.

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 2.2 in het visitatierapport. De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 2.2. Relatie tussen doelstelling en programma

Het competentieregister van de opleiding geeft de spreiding weer van alle beoogde competenties over de drie opleidingsjaren. In het register worden de aanverwante algemene en de algemene beroepsgerichte competenties met zorg verbonden aan de individuele beroepsspecifieke competenties. De commissie merkt op dat de opleiding er op die manier in slaagt de onderlinge verwantschappen tussen de verschillende soorten competenties duidelijk weer te geven. De opleidingsdoelstellingen zijn degelijk vertaald in het programma. Feedback werd geleverd door diverse kanalen, waaronder de adviescommissies, de stages en de eindwerken. De opleiding behoudt deze kanalen ook als toetsingsbodem om het curriculum te actualiseren, en zinvol en verantwoord te houden. De commissie beveelt aan in het opleidingsprogramma meer aandacht te besteden aan de minder traditionele nichemarkten, zoals duurzaam toerisme. De commissie stelt vast dat de voorbereiding op

de stage gestructureerd en duidelijk verloopt. De internationale dimensie is duidelijk en doordacht aanwezig in de opleiding en is geïntegreerd in het programma. Internationale mobiliteit behoort tot de mogelijkheden van de student, maar ook de thuisblijvers komen door het project *Internationalisation at home* ruimschoots in contact met de internationale aspecten van hun opleiding. Gedurende de voorbije jaren werden steeds meer studenten toegelaten tot een buitenlandse stage. De invoering van een Engelstalige module moet kansen bieden aan een meer internationale instroom.

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 2.1 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 2.3. Samenhang programma

De commissie herkent een logische opbouw in het programma. De commissie waardeert de consistente opbouw naar zelfstandigheid en meer beroepspraktijk, onder andere door middel van de korte stage. Ook de aanpak en de uitwerking van individuele leertrajecten op basis van EVC's en/of EVK's ervaart zij positief. Tijdens het bezoek blijkt dat er relatief weinig afstemming is tussen de verschillende opleidingsonderdelen. Iedere lector is op zijn eigen terrein de innovaties tamelijk individueel aan het uitvoeren, terwijl de ontwikkeling van een competentiegericht curriculum staat of valt met de integratie en het gezamenlijk uitwerken van het programma. In het hogeschool- en het departementaal beleid wordt overwogen de opleidingscoördinatoren als opleidingshoofden te benoemen, waardoor deze ook een meer sturende en coördinerende invloed krijgen op het lectorenkorps. Dit lijkt de commissie een absolute noodzaak.

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 2.3 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 2.4. Studielast

Uit de gesprekken blijkt dat de uitgevoerde studietijdmetingen nog niet op punt stonden. Opmerkelijk is dat voor bijna alle opleidingsonderdelen de gemiddelde gemeten studietijd onder de verwachte studietijd ligt. De studenten hebben dan ook geen klachten over de studeerbaarheid van het programma.

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 2.5 *Studietijd* in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 2.5. Toelatingsvoorwaarden

Om toegelaten te worden tot de opleiding moeten de kandidaten voldoen aan één van de voorwaarden opgesomd in afdeling 2 van de onderwijsregeling. Daarin staat ook de regeling voor de afwijkende algemene of bijzondere toelatingsvoorwaarden voor inschrijving in een bacheloropleiding. De hogeschool voert een open toelatingsbeleid en hanteert geen uitsluitingen. Voor Frans, Engels, Duits en Nederlands wordt voldoende basiskennis verondersteld. De opleiding biedt vóór de aanvang van het eerste academiejaar een vakantiecursus Boekhouden aan. De commissie acht het raadzaam een individuele intake methode bij aanvang van de opleiding te overwegen. De commissie adviseert de mogelijkheid van het instellen van leergroepen/niveaugroepen te onderzoeken, zodat bijvoorbeeld taal bijgewerkt kan worden, zoals al voor Duits voorzien is. Aanvragen voor

een flexibel leertraject worden gericht aan het departementshoofd, die na onderzoek en overleg met de opleidingscoördinator een beslissing neemt die in het toetredingscontract opgenomen wordt. De commissie vindt de toepassing van individuele leertrajecten voor studenten op basis van EVC's en/of EVK's positief.

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 2.9 in het visitatierapport. De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 2.6. Studieomvang

De opleiding bestaat uit 3 studiejaar van elk 60 studiepunten. In totaal wordt dus een opleidingsprogramma georganiseerd van 180 studiepunten,

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 2.4 in het visitatierapport. De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 2.7 Afstemming tussen vormgeving en inhoud

De commissie stelt vast dat het opleidingsconcept duidelijk gericht is op de professionele praktijk van de bachelor, en wel voor elk van de drie aangeboden specialisaties. De evolutie naar zelfstandig leren is duidelijk. De opleiding streeft ernaar voor elk opleidingsonderdeel de gepaste werkvorm te gebruiken. De verscheidenheid aan werkvormen is per opleidingsonderdeel gespecificeerd. De opleiding besteedt veel aandacht aan Toledo, dat in de opleiding geïntegreerd is als digitaal leerplatform.

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 2.6 in het visitatierapport. De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 2.8 Beoordeling en toetsing

Om te toetsen of de studenten de vooropgestelde competenties hebben bereikt, worden verschillende evaluatievormen gebruikt. Kennis en vaardigheden worden op diverse manieren getest. Theoretische kennis wordt nagegaan door zowel schriftelijke als mondelinge reproductieproeven. Toepassingsproeven peilen naar de praktische kennis en het inzicht van de student. Ook de mate van creativiteit wordt onderzocht, bijvoorbeeld in een paper, bij opinievragen en in presentaties. De attitudemeting gebeurt vooral tijdens de stages en bij de beoordeling van het eindwerk. De commissie stelt vast dat de studenten op de hoogte zijn van wat van hen verwacht wordt. De commissie stelt dat, zoals de opleiding zelf ook aangeeft, het competentiegericht toetsen nog verder dient uitgewerkt te worden. De beoordeling van het eindwerk gebeurt door de lector die de student begeleidt heeft, en door een (werkveld)deskundige die hiervoor speciaal gezocht wordt door de opleiding. De afgestudeerden geven aan dat de beoordeling van de eindwerken eerder subjectief is, afhankelijk van zowel de begeleidende lector als de externe begeleider. De commissie stelt vast dat de andere beoordelingen en de toetsingen wel transparant zijn en dat gestreefd wordt naar objectiviteit. De commissie geeft als aanbeveling bij de stages en de eindwerken de gelijkvormigheid van de evaluatie na te streven en te bewaken.

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 2.7 in het visitatierapport. De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 2.9. Masterproef (niet van toepassing)

Samenvattend oordeel, weging van de facetten en motivering van het samenvattend oordeel over onderwerp 2: programma:

Op basis van de oordelen over de NVAO-facetten 2.1 tot en met 2.8 is de commissie van mening dat er in de opleiding voor dit onderwerp voldoende generieke kwaliteitswaarborgen aanwezig zijn.

Overwegingen NVAO:

De NVAO sluit zich aan bij de motivering van de visitatiecommissie voor de score voldoende voor het onderwerp Programma.

Conclusie NVAO:

De NVAO beoordeelt het onderwerp Programma als **voldoende**

5.3 Inzet personeel

Facet 3.1. Eisen professionele/academische gerichtheid

Van de 27 lectoren hebben er 14 ervaring (gehad) met de beroepspraktijk. Daarnaast wordt gebruik gemaakt van gastdocenten.

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 3.2 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 3.2. Kwantiteit personeel

De ratio studenten/VTE is 24:1. Het totale aantal VTE is 9,3, waarvan 0,4 VTE door gastdocenten wordt ingevuld. Het personeelsbestand is volgens de commissie voldoende voor het aantal studenten. Mede door de supplementaire taken die een aantal docenten bovenop het reguliere takenpakket op zich moet nemen, is de werkdruk wel vrij hoog. Zo stelt de commissie vast dat de lectoren te weinig tijd nemen of hebben om zich bij de vernieuwing te oriënteren op bijdragen uit collega-vakgebieden en zodoende een meer geïntegreerd aanbod te ontwikkelen. De commissie adviseert te onderzoeken hoe de werklast en de werkdruk binnen de comfortzone van de lectoren gebracht kunnen worden.

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 3.3 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 3.3. Kwaliteit personeel

De bevoegdheid voor het personeelsbeleid in het departement ligt bij het departementshoofd. De aanwerving van gastdocenten en lectoren gebeurt in overleg met de opleidingscoördinator. Naast de vakinhoudelijke en pedagogische kwaliteiten staan bij de aanwerving drie criteria voorop: een positieve ingesteldheid voor de ingezette onderwijsvernieuwing, de bereidheid en capaciteit om in teamverband te functioneren en een duidelijke interesse voor de toeristische sector. Het valt de commissie op dat de geschikte lectoren ingezet worden op de juiste plaats met de juiste verantwoordelijkheden. Zij constateert verder een grote inzet, enthousiasme en engagement bij de betrokkenen.

Naast individuele initiatieven besteedt de hogeschool expliciete aandacht aan professionalisering, zowel centraal als op opleidingsniveau. De deelname aan bijscholingen wordt aangemoedigd en binnen de mate van het mogelijke gefinancierd. De lectoren vragen meer achtergrondinformatie en bijscholing over nieuwe werkvormen in het kader van competentiegericht leren. De hogeschool hanteert een evaluatiereglement voor de leden van het onderwijzend personeel en één voor de leden van het administratief en technisch personeel. Door de omvang en ingrijpende gevolgen van de onderwijsvernieuwing en de implementatie van de BAMAstructuur is de opvolging van het pedagogisch-didactische functioneren van de lectoren de jongste jaren minder intensief gebeurd.

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 3.1 in het visitatierapport. De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Samenvattend oordeel, weging van de facetten en motivering van het samenvattend oordeel over onderwerp 3: inzet personeel:

Op basis van de oordelen over de NVAO-facetten 3.1 tot en met 3.3 is de commissie van mening dat er in de opleiding voor dit onderwerp voldoende generieke kwaliteitswaarborgen aanwezig zijn.

Overwegingen NVAO:

De NVAO sluit zich aan bij de motivering van de visitatiecommissie voor de score voldoende voor het onderwerp Inzet personeel.

Conclusie NVAO:

De NVAO beoordeelt het onderwerp Inzet personeel als **voldoende**

5.4 Voorzieningen

Facet 4.1. Materiële voorzieningen

De commissie heeft haar eindbeoordeling op basis van de huidige toestand als onvoldoende geformuleerd. De infrastructuur is verouderd en weinig aangepast aan het wijzigende leerconcept; er ontbreekt een modern studielandschap; in de bibliotheek is rustig werken moeilijk; het taalonderwijs moet zich te behelpen met een aftands taallabo; de sociale ruimten zijn ondermaats, een volwaardig restaurant en een sportlocatie ontbreken. Wel zijn de collectie en de magazines in de bibliotheek voldoende, is de ICT-ondersteuning degelijk en is de opleidingsspecifieke software vermeldenswaard. De commissie is ervan op de hoogte dat de opleiding op korte termijn een betere huisvesting krijgt op de nieuwe campus.

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 4.1 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet niet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 4.2. Studiebegeleiding

De commissie stelt vast dat op elk vlak van het studentenwelzijn een uitgebreide en degelijke begeleiding voorzien is, en dat deze begeleiding zeer ver gaat: van plannings maken en opvolgen tot het testen van studievorderingen. Studiebegeleiding is een

gestructureerd aanbod van hulp bij het studeren in het algemeen en/of bij het studeren van een bepaald opleidingsonderdeel in het bijzonder. De opgezette studietrajectbegeleiding past in de flexibilisering en de EVK's, en behoort tot de belangrijkste taken. Na de januari-examens besteedt de begeleiding vooral aandacht aan remediëring. Een psychologe van de psychosociale dienst geeft trainingen over onder andere faalangst en de studiemethode. Zij voert hieraan voorafgaande screeningsgesprekken. De buitenlandse stage wordt begeleid en gevolgd zoals een binnenlandse stage. Het stagebezoek zelf wordt afhankelijk van de situatie vervangen door intensief telefoon en/of-mailverkeer tussen de stagebegeleider, de mentor en de student. Ook voor de buitenlandse studenten die in het reguliere programma komen studeren, zijn de procedures duidelijk uitgewerkt. De studentenbegeleiding van alle opleidingsonderdelen wordt geëvalueerd. Uit de rapporten maar ook tijdens de gesprekken blijkt duidelijk dat de studenten de lectoren als zeer bereikbaar en beschikbaar ervaren voor, tijdens en na de contacturen.

De informatievoorziening wordt ondersteund door de programmagids, die een vorm van contract met de student is en geraadpleegd kan worden op Toledo. De gids is ook een praktische handleiding bij de studies.

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 4.2 in het visitatierapport. De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Samenvattend oordeel, weging van de facetten en motivering van het samenvattend oordeel over onderwerp 4: voorzieningen:

Op basis van de oordelen over de NVAO-facetten 4.1 en 4.2 stelt de commissie dat er in de opleiding voor dit onderwerp toch voldoende generieke kwaliteitswaarborgen aanwezig zijn. De vooruitzichten om het onderwijs in de nabije toekomst te kunnen organiseren in de nieuwbouw, de manier waarop de opleiding erin slaagt het programma degelijk uit te werken in de context van de huidige infrastructuur, en de zeer doeltreffend uitgewerkte en geïmplementeerde studiebegeleiding, geven de commissie voldoende garanties om te stellen dat dit onderwerp positief beoordeeld kan worden.

Overwegingen NVAO:

De NVAO sluit zich aan bij de motivering van de visitatiecommissie voor de score voldoende voor het onderwerp Voorzieningen.

Conclusie NVAO:

De NVAO beoordeelt het onderwerp Voorzieningen als **voldoende**

5.5 Interne kwaliteitszorg

Facet 5.1. Evaluatie resultaten

Er is veel aandacht voor het meten en vastleggen van feiten, en er werden al heel wat metingen geïnitieerd. Zo zijn er verschillende studentenquêtes en enkele enquêtes over de tewerkstelling en het loopbaanverloop van de afgestudeerden. Feedback van het werkveld op de opleiding verloopt niet formeel, maar via de contacten bij stagebegeleiding, de beoordeling van de eindwerkstukken, bedrijfsbezoeken en gezamenlijke projecten van maatschappelijk dienstbetoon. Om die reden acht de commissie de evaluatie van resultaten als voldoende. De commissie ervaart evenwel dat de invoering van een volwaardig kwaliteitssysteem, waarbij niet alleen gemeten wordt op basis van duidelijk geformuleerde doeleinden maar ook verbeteringsacties worden voorgesteld, zich nog in het beginstadium

bevindt. Op het ogenblik van het bezoek aan de opleiding voorziet het departement een opdracht van 15 procent om kwaliteitszorg sterker te implementeren, wat voor de commissie echter onvoldoende is, rekening houdend met een continue inspanning voor interne kwaliteitszorg.

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 5.1 in het visitatierapport.
De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 5.2. Maatregelen tot verbetering

Opleidingsplannen maken deel uit van het systeem van interne kwaliteitszorg. In de periode van 2002 tot aan het bezoek werden zes opleidingsplannen uitgewerkt die heel wat hoofd- en neven doelen bevatten. Ook naast de opleidingsplannen werd nog een aantal zaken gerealiseerd. De opleiding toont daarmee aan effectief bezig te zijn met kwaliteitsverbetering. In lijn met de opmerkingen onder facet 5.1 verdient het aanbeveling om systematisch vast te stellen welke beleidsrichting ingeslagen wordt, welke problemen er worden aangepakt en waarom, en waarin de aanpak dan resulteerde. Op grond daarvan kan de opleiding haar beleidsplannen systematisch aanpassen.

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 5.2 in het visitatierapport.
De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 5.3. Betrekken van medewerkers, studenten, alumni en beroepenveld

De decretaal voorgeschreven raden en comités nemen elk hun verantwoordelijkheid. De commissie stelt vast dat er op het ogenblik van het visitatiebezoek een grote betrokkenheid van de medewerkers en de studenten is bij de opleiding. Voor de curriculumbewaking werden adviescommissies in het leven geroepen, maar de commissie is van mening dat de vaak informele contacten meer gestructureerd moeten verlopen. De inbreng en de bijdragen van de adviescommissies worden duidelijk gerespecteerd door de opleiding. Deze is er zich van bewust dat zij over de curriculumhervorming en wat ermee beoogd wordt, meer extern moet communiceren. Op dit ogenblik is er geen alumniwerking.

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 5.3 in het visitatierapport.
De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Samenvattend oordeel, weging van de facetten en motivering van het samenvattend oordeel over onderwerp 5: interne kwaliteitszorg:

Op basis van de oordelen over de NVAO-facetten 5.1 tot en met 5.3 is de commissie van mening dat er in de opleiding voor dit onderwerp voldoende generieke kwaliteitswaarborgen aanwezig zijn.

Overwegingen NVAO:

De NVAO sluit zich aan bij de motivering van de visitatiecommissie voor de score voldoende voor het onderwerp Interne kwaliteitszorg.

Conclusie NVAO:

De NVAO beoordeelt het onderwerp Interne kwaliteitszorg als **voldoende**

5.6 Resultaten

Facet 6.1. Gerealiseerd niveau

Het is de commissie gedurende het visitatiebezoek opgevallen dat zowel het werkveld als de afgestudeerden zeer tevreden zijn over het gerealiseerde niveau van de opleiding. De meeste studenten krijgen onmiddellijk na hun studies werk aangeboden. Het functieniveau is grotendeels, maar niet uitsluitend uitvoerend. Ongeveer 15 procent van de afgestudeerden is doorgegroeid naar (leidinggevende) middenkaderfuncties. Ongeveer 25 procent van de respondenten werkt momenteel niet meer in de toeristische sector.

De kwaliteit van de stageboeken en de zelfbeoordeling tonen aan dat de opleiding erin slaagt om het vooropgezette niveau te realiseren in de loop van de drie opleidingsjaren. De onderwerpen van de eindwerken passen in de vier gebieden en getuigen grotendeels van de beoogde integrale aanpak. De commissie stelt vast dat sommige eindwerken nodeloos uitgebreid zijn, waarbij de opleiding aangeeft dat alternatieve mogelijkheden voor vormgeving in het verschieft zijn.

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 6.1 in het visitatierapport.
De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 6.2. Onderwijsrendement

Streefcijfers heeft de opleiding niet. Zij geeft aan de ambitie te hebben dat elke competente student die ervoor werkt, ook slaagt. Het valt de commissie op dat het onderwijsrendement in het eerste jaar aan de lage kant ligt, net boven de 50 procent. In de daaropvolgende jaren ligt dit ruim boven de 90 procent. Hiernaar wordt onderzoek gedaan, maar een eenduidige verklaring is niet voorhanden. Een echte doorstroomanalyse in de opleiding wordt niet uitgevoerd. De gemiddelde studieduur situeert zich tussen drie jaar en drie maanden, en drie jaar en vijf maanden.

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 6.2 in het visitatierapport.
De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Samenvattend oordeel, weging van de facetten en motivering van het samenvattend oordeel over onderwerp 6: resultaten:

Op basis van de oordelen over de NVAO-facetten 6.1 en 6.2 is de commissie van mening dat er in de opleiding voor dit onderwerp voldoende generieke kwaliteitswaarborgen aanwezig zijn.

Overwegingen NVAO:

De NVAO sluit zich aan bij de motivering van de visitatiecommissie voor de score voldoende voor het onderwerp Resultaten.

Conclusie NVAO:

De NVAO beoordeelt het onderwerp Resultaten als **voldoende**

6 Oordelen visitatiecommissie

De onderstaande tabel geeft per onderwerp en per facet het oordeel van de visitatiecommissie uit hoofdstuk 5 weer.

Onderwerp	oordeel	facet	oordeel
1 Doelstellingen	V	1.1 niveau en oriëntatie	G
		1.2 domeinspecifiek referentiekader	V
2 Programma	V	2.1 eisen gerichtheid	G
		2.2 relatie doelstellingen - programma	G
		2.3 samenhang programma	V
		2.4 studielast	V
		2.5 toelatingsvoorwaarden	V
		2.6 studieomvang	V
		2.7 afstemming tussen vormgeving en inhoud	G
		2.8 beoordeling en toetsing	V
		2.9 masterproef ⁵	nvt
3 Inzet personeel	V	3.1 eisen gerichtheid	G
		3.2 kwantiteit	V
		3.3 kwaliteit	G
4 Voorzieningen	V	4.1 materiële voorzieningen	O
		4.2 studiebegeleiding	E
5 Interne kwaliteitszorg	V	5.1 evaluatie resultaten	V
		5.2 maatregelen tot verbetering	V
		5.3 betrokkenheid	V
6 Resultaten	V	6.1 gerealiseerd niveau	G
		6.2 onderwijsrendement	V

Eindoordeel van de visitatiecommissie: positief

O: onvoldoende; V: voldoende; G: goed; E: excellent

⁵ Enkel voor masteropleidingen

7 Oordelen NVAO

De onderstaande tabel geeft per onderwerp het oordeel van de NVAO weer.

Onderwerp	oordeel
1 Doelstellingen	V
2 Programma	V
3 Inzet personeel	V
4 Voorzieningen	V
5 Interne kwaliteitszorg	V
6 Resultaten	V

Eindoordeel van de NVAO: positief

O: onvoldoende; V: voldoende

8 Opmerkingen en bezwaren van instelling

Conform de bepalingen vermeld in de handleiding accreditatie kan een instelling opmerkingen en bezwaren formuleren op het ontwerp van accreditatierapport.

'De instelling heeft geen opmerkingen en /of bezwaren geformuleerd op het ontwerp van accreditatierapport'.

Het (ontwerp van) accreditatierapport is tot stand gekomen op basis van een externe beoordeling van de opleiding Bachelor in het toerisme en het recreatiemanagement (professioneel gerichte bachelor) van Katholieke Hogeschool Brugge-Oostende uitgevoerd door Vlaamse Hogescholenraad.

Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO)

Parkstraat 28

Postbus 85498 | 2508 CD DEN HAAG

T 31 70 312 23 00

F 31 70 312 23 01

E info@nvaio.net

W www.nvaio.net

Aanvraagnummer #3652

De accreditatie geldt vanaf de aanvang van het academiejaar 2009-2010 tot het einde van academiejaar 2016-2017.